

**QORTI TAL-MAGISTRATI (MALTA)
MAGISTRAT
DR RACHEL MONTEBELLO B.A. LL.D.**

Rikors Nru.: 282/16

Ayman Khalaf

-Vs-

Dadouch Mazen

Illum, 4 ta' Ottubru 2021

Il-Qorti,

Rat ir-Rikors ipprezentat fir-Registru ta' din il-Qorti fit-12 ta' Frar, 2019 fejn l-attur Ayman Khalaf talab lil din il-Qorti tikkundanna lill-konvenut Dadouch Mazen ihallsu l-ammont ta' disat elef u seba' mitt ewro (€9,700) bilanc minn somma akbar naxxenti minn skrittura datata 12 ta' Gunju 2017 (Dok. X) fejn il-konvenut kien ikkostitwixxa ruhu bhala cert likwidu u dovut debitur a favur tal-attur fl-ammont ta' tmintax-il elf ewro, minn liema ammont il-konvenut ħallas pagament ta' sitt elef Euro u pagament iehor ta' tlett elef Euro u għalhekk fadal bilanċ ta' disat elef u seba' mitt Euro.

Bli-ispejjez kollha, inkluz dawk tal-ittra ufficjali (166A) 120/2019 u dawk tal-mandat kawtelatorju 92/2019 u bli-ogħla imgħax mill-1 ta' Jannar 2019 sad-data tal-hlas effettiv kontra l-konvenut li gie ingunt għas-subizzjoni.

Rat ir-Risposta tal-konvenut Dadouch Mazen¹ ipprezentata fit-8 ta' Marzu, 2018 fejn gie eċċepit:-

- “1. *Illi t-talba hija intempestiva, stante li skont ftehim magħmul quddiem in-Nutar Patrick Critien, minnu awtentikat, u li jgib ukoll il-firma ta' mart l-esponenti, skont il-ligi, l-ammont bilancjali għandu jithallas sal-31 ta' Dicembru, 2020 u dan minghajr imghax.*

2. *Illi l-allegata skrittura esebita hija nulla u bla effett għar-ragunijiet li hemm fil-ligi dwar ii-validita ' ta' skritturi.*

Salv kull eccezzjoni ulterjuri.”

Semgħet ix-xhieda u rat id-dokumenti kollha esebiti ;

Rat l-atti kollha;

Rat in-nota ta' sottomissjonijiet ipprezentata mill-attur fis-17 ta' Mejju 2021 u rat ukoll in-nota ta' sottomissjonijiet responsiva taL-konvenut ipprezentata fil-25 ta' Mejju 2021;

Rat illi l-kawża tħalliet għal-lum għas-sentenza;

Ikkunsidrat;

Il-fatti li joħorġu mill-atti tal-kawża juru illi l-partijiet, li kienu ilhom hbieb ta' xulxin għal diversi snin, spiċċaw bid-diżgwid minħabba self li l-attur għamel favur il-konvenut. Is-self li l-attur avvanza lill-konvenut jikkonsisti fil-valur tat-trasferiment ta' garaxx li l-attur kien aċċetta li jsir direttament lil Thomas Azzopardi, il-bennej inkarigat mill-konvenut, in linea ta' pagament għal ix xogħol ta' kostruzzjoni li

¹ Fol. 13.

għamel fir-residenza tal-istess konvenut. Id-diżgwid bejn il-partijiet jidher li sorġa wara li l-konvenut beda jinsisti li l-attur ma kienx għaddielu flus iżda garaxx u għalhekk dehrli li huwa seta' jhallsu lura fid-diskrezzjoni tiegħu u meta ried hu, haġa li l-attur evidentement ma aċċettahix. Ma jirriżultax illi hemm kontestazzjoni bejn il-partijiet dwar il-valur tas-self u l-ammont dovut mill-konvenut b'rifużjoni lill-attur, għaliex kien hemm qbil mill-bidu nett illi l-valur effettivament misluf lill-konvenut kien ta' €18,700 u dan kien l-ammont kellu jithallas lura lill-attur. Kif ingħad, in-nuqqas ta' qbil jikkonċerna biss iż-żmien għar-ripagament.

Effettivament in atti gew ipprezentati żewġ skritturi: waħda datata 29 ta' April 2015 fejn il-konvenut aċċetta li huwa debitur tal-attur fis-somma ta' €19,000 Euro rappreżentanti ammont li ngħatalu mill-attur mill-bejgħ ta' garaxx gewwa Triq l-Ilqugħ, Swieqi u ntrabat illi jhallas din is-somma sa mhux iktar tard mill-aħħar tas-sena 2020². Mill-provi jirriżulta li din l-iskrittura giet iffirmata mill-partijiet fil-presenza tan-Nutar Dr. Patrick Critien u mart il-konvenut. L-iskrittura l-oħra giet annessa mar-Rikors promotur u hija datata 12 ta' Gunju 2017. Minn eżami ta' din l-iskrittura jirriżulta li l-konvenut iddikjara li huwa debitur veru, ċert u likwidu tal-attur fis-somma ta' €18,700 rappreżentanti rikavat mill-bejgħ ta' garaxx tal-attur gewwa Triq l-Ilqugħ, Swieqi, liema somma huwa obbliga ruħu li jhallasha lura is-somma sa l-aħħar tas-sena 2018 skont it-termini u kundizzjonijiet miftiehma fl-istess skrittura³. Ghalkemm il-konvenut inizzjalment ċaħad illi huwa ffirmat din l-iskrittura⁴, huwa

² 'By this private writing I the undersigned Mazen Dadouch, residing at 119 Old College Street, Sliema (108993 M), do hereby declare that I am true, certain and liquid debtor towards Ayman Khalaf, residing at 80, Triq il-Barbagann, San Gwann (499095 M) in the sum of nineteen thousand Euros (€19,000), which sum was given to me by the sale of a garage in Triq l-Ilqugħ, Swieqi owned by the said Ayman Khalaf.

The said sum is to be repaid by not later than the end of the year 2020 without any interest, but interest at the rate not exceeding the maximum rate allowed by law will be due on any outstanding sum owed after the 1st January 2021'.

³ 'By this private writing I the undersigned Mazen Dadouch, residing at 119 Old College Street, Sliema (108993 M) do hereby declare that I am true, certain and liquid debtor towards Ayman Khalaf, residing at 80 Triq il-Barbagann, San Gwann (499095 M) in the sum of eighteen thousand seven hundred Euros (€18,700) which sum was given to me by the sale of a garage in Triq l-Ilqugħ, Swieqi, owned by the said Ayman Khalaf.

The said sum is to be repaid by not later than the end of the year 2018 without any interest, but interest at the rate not exceeding the maximum rate allowed by law on any outstanding sum owed after the 1st January 2019.'

⁴ Ara xhieda tal-konvenut tat-28 ta' Novembru 2019, fol. 25.

eventwalment aċċetta li din it-tieni skrittura ġiet iffirmata minnu fil-presenza ta' hu l-attur u l-mara tiegħu. L-attur iffirmah wara.

Fix-xhieda tiegħu l-attur spjega illi l-konvenut kellu bzonn isellef ammont ta' flus biex isir xi xogħol ta' bini u hu kien aċċetta li minflok jisiflu flus, jigi trasferit direttament lill-bennej inkarigat mill-konvenut, fond konsistenti f'garaxx li l-attur kien, da parti tiegħu, aċċetta minghand certu Noel Gauci ghan-nom ta' Leon Developments Limited bhala hlas bi tpartit ta' xi xogħol li huwa kien wettaq. Il-bennej inkarigat mill-konvenut, Thomas Azzopardi, kien ivvaluta l-garaxx fis-somma ta' tmintax-il elf u seba' mitt Euro u ghalkemm skont l-attur dan kien jiswa ffit iktar, huwa aċċetta li dan il-garaxx jigi trasferit direttament mill-kumpannija Leon Developments Limited lill-bennej tal-konvenut in linea ta' hlas tax-xogħol ta' kostruzzjoni. Il-partijiet ftiehm li s-somma li kellha tiġi rifiuza lill-attur kienet ta' €18,700. L-attur xehed illi wara xi tlieta jew erba' snin, il-konvenut kitiblu karta fejn impenja ruhu jhallsu lura wara ghaxar snin izda l-attur irrifjuta u wara ffit, huma ftiehm li r-ripagament kellu jsir sa sentejn ohra. Izda sadanittant, il-partijiet kellhom xi jghidu dwar is-self u ma baqghux jikkellmu. L-attur kompli jghid illi wara ffit taż-żmien bl-intervent ta' huh u l-mara tiegħu, il-konvenut aċċetta li jiffirma skrittura fejn intrabat li jhallas id-debitu lura sa mhux iktar tard mill-aħħar tas-sena 2019 u l-konvenut effettivament hallas lura is-somma ta' disat elef Euro. Madanakollu, meta martu ċomplet lill-konvenut xi xahrejn qabel skada l-perijodu għar-ripagament tad-debitu kif miftiehem bejn il-partijiet, u dan biex tghidlu jipprepara l-hlas tal-bilanc li kien għadu dovut lill-attur, il-konvenut minflok hallas qata' kull kuntatt magħhom u ma hallas xejn iktar. L-attur ikkonferma li l-bilanc dovut lilu mill-konvenut huwa ta' disat elef u seba' mitt Euro (€9,700).

Yamen Khalaf xehed illi huwa aġixxa bhala medjatur bejn huh, l-attur Ayman Khalaf, u l-konvenut, li kien habib tiegħu wkoll, sabiex iwassalhom għal ftehim dwar ir-ripagament ta' self ta' flus li huh kien għadda lill-konvenut. Huwa intervjena biex tiġi iffirmata l-iskrittura datata 12 ta' Ġunju 2017⁵ u xehed illi l-konvenut iffirma din l-

⁵ Esebta a fol. 2.

iskrittura quddiemu u aċċetta li jhallas lura lill-attur l-ammont li kien silfu, sa mhux iktar tard mill-ahhar tas-sena 2019. Afferma illi din id-dikjarazzjoni giet iffirmata miż-żewg partijiet fil-presenza tiegħu, għad illi f’hinijiet differenti. Il-konvenut innifsu wkoll ikkonferma fix-xhieda tiegħu illi huwa ffirma dan id-dokument u dan fil-presenza tal-attur, martu u ħuh⁶. Yamen Khalaf xehed ukoll illi in segwitu għall-iskrittura tat-12 ta’ Ġunju 2017, il-konvenut kien beda jhedded li ma kienx bi ħsiebu jhallas lill-attur izda fl-ahhar aċċetta li jhallas is-somma ta’ sitt elef Euro, liema somma huwa hallasha martu Natasha Vella u kien iffirma wkoll karta miktuba bl-idejn mill-istess martu, fejn l-istess konvenut aċċetta wkoll li kien għad fadallu jhallas lill-attur bilanċ fis-somma ta’ tnaix-il elf u seba’ mitt Euro (€12,700).

Natasha Vella xehdet quddiem il-Qorti u kkonfermat fix-xhieda tagħha li hija kitbet ir-riċevuta tas-somma ta’ sitt elef Euro li għaddielha l-konvenut u niżżlet ukoll l-ammont bilanċjali li kien għad fadallu jagħti lill-attur. Xehdet illi din ir-riċevuta giet iffirmata minnha kif ukoll mill-konvenut li aċċetta li kellu jagħti bilanċ fis-somma ta’ €12,700 lill-attur. Vella fessret ukoll li bhalma ghamlet riċevuta għall-flus li rċeviet mingħand il-konvenut, hija kitbet riċevuta oħra meta għaddiet dan il-flus lill-attur “*ħalli jiena nkun żgur li ħadhom*”:-

“Jigifieri ma qallix li ma ghandux jaghti ghax kieku hu stess ma kienx ha jiffirma li ghad fadallu jaghti”⁷.

Mill-provi jirrizulta wkoll li in segwitu għall-pagament fis-somma ta’ sitt elef Euro, il-konvenut ħallas ukoll somma ulterjuri ta’ €3,000 lil mart l-attur, Fariza Khalaf, li xehdet illi hija kitbet ir-riċevuta bl-Gharbi li tidher fid-dokument esebit a fol. 3 tal-atti u ffirmit li hija rċeviet mingħand Mazen l-imsemmija somma ta’ €3,000 fi flus kontanti.

⁶ Ara xhieda fol. 26.

⁷ Ara xhieda fol. 26.

Ikkunsidrat;

Illi l-vertenza hija waħda pjuttost sempliċi. Il-konvenut ma jikkontestax illi l-attur avvanzalu l-fondi biex ikun jista' jhallas parti mill-prezz dovut lill-bennej minnu inkarigat, permezz tat-trasferiment ta' garaxx lil dan l-istess bennej u lanqas jikkontesta li l-bilanċ minnu dovut huwa fis-somma mitluba fir-Rikors promotur, cioè s-somma ta' €9,700. Jikkontendi biss illi l-obbligu ta' ripagament huwa regolat mill-iskrittura li giet iffirmata minnu quddiem in-Nutar Patrick Critien fid-29 ta' April 2015, fejn l-attur aċċetta li l-ħlas tad-debitu jsir sa mhux iktar tard mill-aħħar tas-sena 2020, fost kundizzjonijiet oħrajn, u mhux mill-iskrittura tat-12 ta' Ġunju 2017.

Għalkemm il-konvenut jeċċepixxi n-nullita` tal-iskrittura li fuqha l-attur isejjes il-pretensjoni tiegħu għall-ħlas tal-ammont bilanċjali, huwa baqa' ma fissirx il-baži li fuqha jsejjes din in-nullita` u ma ressaq l-ebda prova in sostenn ta' din l-eċċezzjoni għajr għall-prova li huwa miżżewweġ, liema prova ngiebet fil-forma ta' estratt mis-sentenza mogħtija mill-Qorti Ewropeja għad-Drittijiet tal-Bniedem fl-ismijiet *Dadouch v. Malta* u kopja taċ-ċertifikat taż-żwieg tiegħu, iċċelebrat fit-30 ta' Lulju 2003 ġewwa Moska, ir-Russja. Izda l-Qorti qalja fehmet il-baži tan-nullita` eċċepita mill-konvenut fl-isfond tal-fatt li huwa miżżewweġ u li kien diġa` miżżewweġ meta ġie kkuntrattat is-self u l-obbligu tar-ripagament. Kemm hu hekk, il-konvenut baqa' ma għamel l-ebda aċċenn għal din l-eċċezzjoni fin-nota ta' sottomissjonijiet tiegħu. F'kull każ, il-Qorti ma tarax kif il-fatt taż-żwieg tal-konvenut jista' jsostni t-teži tiegħu tan-nullita`: huwa minnu li skont il-liġi Maltija hemm prezunzjoni tal-eżistenza tal-komunjoni tal-akkwisti bejn żewġ persuni miżżewwġin Malta, izda għaladarba l-konvenut evidentement iżżewweġ ir-Russja kien jispetta lili juri li l-presunzjoni stabbilita mill-Artikolu 1316(2) tal-Kodici Civili issib applikazzjoni fil-każ tiegħu. Izda l-konvenut ma ressaq l-ebda prova fir-rigward.

F'kull każ għandu jiġi osservat illi l-fatt illi l-konvenut ikkuntratta dejn mingħajr l-adeżjoni ta' martu, anke jekk kien hemm eżistenti bejniethom ir-regim tal-komunjoni tal-akkwisti, ma jfissrix li l-obbligazzjoni jew l-iskrittura tad-dejn hija nulla. L-

eżistenza tal-komunjoni tal-akkwisti bejn il-konvenut u martu jfisser, necessarjament, illi atti tal-amministrazzjoni ordinarja tal-komunjoni tal-akkwisti, anke jekk magħmulin minn wiehed biss mill-konjuġi mingħajr il-partecipazzjoni tal-konjuġi l-iehor, jorbtu lill-komunjoni tal-akkwisti. Imbagħad, kwantu għal atti ta' amministrazzjoni straordinarja, jekk dawn ikunu magħmulin minn konjuġi wiehed biss mingħajr il-partecipazzjoni jew kunsens tal-parti l-oħra, dawn ukoll jibqgħu jorbtu lill-komunjoni purche` l-att ma jkunx gie annullat mill-parti li ma tkunx dahlet għall-obbligazzjoni skont id-dispożizzjonijiet tal-Artikolu 1326 tal-Kodici Civili. Fil-każ in diżamina mkien ma gie allegat, wisq inqas ippruvat, illi l-kuntratt ta' self konkluz bejn il-partijiet, jew il-ftehim wiehed jew l-iehor konkluzi bejn il-partijiet fejn qablu dwar it-termini tar-ripagament, kienu ġew hekk annullati.

B'żieda mal-premess, għandu jingħad ukoll li l-konvenut baqa' ma fissirx liema dispożizzjoni tal-ligi qiegħed jinvoka in sostenn tal-eċċezzjoni tiegħu tan-nullita` u għalhekk il-Qorti ma thossx li hija għandha toqgħod tindaga u tistharreg biex tistabbilixxi hija stess ix-xorta tan-nullita` invokata mill-konvenut, cioè` jekk din in-nullita` hijiex naxxenti minn vizzju tal-kunsens taht l-Artikoli 974 *et sequitur* jew nullita` xort'ohra.

Barra minn hekk, għandu jingħad ukoll illi l-firma tan-Nutar Critien fuq l-iskrittura invokata mill-attur, m'hijiex rekwizit *ad validitatem*. Il-Qorti tqis li kuntratt jorbot lill-partijiet f'kull każ li jiġi ppruvat li dawn esprimew il-qbil tagħhom għall-kontenut tal-kuntratt permezz tal-firma tagħhom fuq id-dokument kontenenti l-korp tal-ftehim jew permezz ta' xhieda jew provi oħrajn li jevidenzjaw dan il-qbil u li l-att huwa konformi fil-formalitajiet essenzjali tiegħu mal-htigijiet tal-ligi.

Il-Qorti wara li rat l-atti u l-provi hija sodisfatta illi ż-żewg skritturi esebiti fl-atti huma skritturi privati ffirmati miż-żewg partijiet u jimmanifestaw il-volonta` tagħhom għaliex il-provi jstabbilixxu li entrambi l-partijiet aċċettaw li jiffirmaw u effettivament esprimew l-adeżjoni tagħhom għad-dikjarazzjonijiet li saru fiż-żewg skritturi. Filwaqt li fil-każ tal-original tal-iskrittura tad-29 ta' April 2015, l-adeżjoni

tal-partijiet hija manifestata mill-firma tan-Nutar Dr. Patrick Critien li afferma l-identita` tal-partijiet li ffirmaw id-dikjarazzjoni⁸ - u b'zieda ma' dan jigi osservat li l-attur imkien ma kkontesta l-eżistenza jew validita' tal-iskrittura jew b'xi mod ċaħad li l-firma fuq dik l-iskrittura hija l-firma tiegħu - fil-każ tal-kopja awtentikata tal-iskrittura tat-12 ta' Gunju 2017 esebita mill-attur in sostenn tat-talba tiegħu għall-ħlas reklamat fir-Rikors promotur, **il-konvenut fix-xhieda tiegħu ikkonferma li l-firma li tidher fuq il-kopja tal-iskrittura esebita in atti, hija tiegħu.** Fix-xhieda tiegħu huwa jsostni li din kienet waħda minn tliet skritturi konklużi bejn il-partijiet b'rabta mar-ripagament tas-self iżda mkien, ħlief mir-Risposta tiegħu, ma jirrizulta li huwa ċaħad il-validita` tal-iskrittura tat-12 ta' Gunju 2017 u ma ressaq l-ebda prova li din kienet sorvolata minn xi ftehim ieħor sussegwenti.

Fin-nota ta' sottomissjonijiet tiegħu, il-konvenut sostna li jispetta lill-attur jipprova li hija l-iskrittura tat-12 ta' Gunju 2017 li torbot il-partijiet minflok l-original tal-iskrittura ffirmata fid-29 ta' April 2015 u attestata min-Nutar Dr. Patrick Critien.

Izda l-Qorti wara li fliet il-provi u x-xhieda, tqis li fl-aħħar mill-aħħar, ħadd miż-żewg partijiet ma ċaħad waħda jew l-ohra taż-żewg skritturi esebiti fl-atti, u kwantu speċifikatament għall-kopja legali tal-iskrittura tat-12 ta' Gunju 2017, tqis li jinsab ippruvat abbondantement li din giet iffirmata mill-konvenut u sussegwentement mill-attur fil-presenza ta' hu l-attur Yaman Khalaf b'aċċettazzjoni pjena tat-termini u kundizzjonijiet fiha stipolati.

Il-fatt illi skrittura waħda hija esebita fl-original filwaqt li l-ohra hija esebita biss vera kopja tagħha awtentikata mill-avukat tal-attur, ma jbiddel xejn mill-fehma tal-Qorti illi ta' entrambi l-iskritturi tressqet prova tajba skont il-liġi u l-Qorti hi sodisfatta li fiż-żewg skritturi hi manifestata l-volonta' tal-partijiet fiż-żmien li ġew hekk konklużi.

⁸ Il-Qorti tosserva li mart il-konvenut, għalkemm skont il-konvenut din id-dikjarazzjoni giet iffirmata wkoll minnha, ma xehdtix biex tikkonferma l-firma tagħha iżda fil-fehma tal-Qorti dan in-nuqqas, fiċ-ċirkostanzi, ftit huwa relevanti.

Mix-xhieda tal-partijiet infushom jirrizulta illi kien hemm nuqqas ta' qbil mhux dwar l-obbligu tar-ripagament innifsu iżda dwar it-termini tar-ripagament u għalhekk il-Qorti tifhem illi meta huma aċċettaw li jinbidlu, matul is-snin, il-kundizzjonijiet tal-obbligazzjoni tar-ripagament, il-ħsieb tagħhom kien li ssir bidla tar-rapport ġuridiku fis-sens li dak ir-rapport ġuridiku, għad illi baqa' immutat fl-identita` tiegħu, jigi regolat minn kundizzjonijiet differenti. Il-partijiet jaqblu illi matul iż-żmien huma ffirmaw iktar minn ftehim wieħed li jirregola l-obbligazzjoni tar-ripagament tas-self, b'wieħed minnhom jiġi skartat (« *qattajniha* ») meta darba minnhom huma kienu ltaqgħu fl-istabbiliment Macdonalds biex jiddiskutu l-kwistjoni tar-ripagament. Il-Qorti fehmet li filwaqt li l-konvenut ippretenda li li r-ripagament isir kif u meta jrid hu fid-diskrezzjoni assoluta tiegħu u mingħajr limitu ta' żmien jew mhux qabel diversi snin, l-attur ma aċċettax din il-proposta. B'mod speċifiku, huwa ma aċċettax lanqas il-proposta tal-konvenut li r-ripagament isir fi żmien għaxar snin u għalkemm huwa kien aċċetta t-termini dikjarati fl-iskrittura tad-29 ta' April 2015, evidentement l-attur biddel fehmtu u r-relazzjoni bejn il-partijiet kompliet tiddeterjora bil-konsegwenza illi kellhom jintervjenu terzi persuni biex iwasslu l-partijiet għal ftehim finali dwar ir-ripagament. **Ftehim finali li, fil-fehma tal-Qorti, huwa dak li hu manifestat fl-iskrittura tat-12 ta' Gunju 2017.** Mill-provi ma jirrizultax li l-partijiet bidlu dak il-ftehim jew li dan gie modifikat jew sorvolat b'xi ftehim sussegwenti. Kemm hu hekk, jirrizulta wkoll mill-provi illi l-konvenut ħallas pagament akkont ta' €6,000 lil Natasha Vella u sussegwentement pagament ieħor fis-somma ta' €3,000, **in segwitu u abbażi tabilhaqq ta' dak il-ftehim, direttament lil mart l-attur, Fariza Khalaf.**

Il-Qorti tirravviża f'dan kollu, xenarju li fih il-partijiet immodifikaw iktar minn darba matul is-snin, l-obbligazzjoni tar-ripagament tal-ammont misluf lill-konvenut mingħajr iżda, qatt ma ħassru l-obbligazzjoni jew sostitwewha b'ohra. Xenarju li huwa mfisser tajjeb b'dak li qalet fis-sentenza tagħha tal-25 ta' Mejju 1956, il-Qorti tal-Appell⁹:-

⁹ Koludrovich vs Muscat.

“Ma hemmx novazzjoni jekk l-obbligazzjoni antika ma tigix maqtula, imma semplicement modifikata għaliex billi ssir xi modifikazzjoni fi ftehim ma tavverax ruħha novazzjoni bejn il-partijiet jekk ma kienx hemm l-intenzjoni li ssir obbligazzjoni ġdida in sostituzzjoni għall-antika, li tiġi mill-partijiet imħassra. Mhux kull modifika għalhekk iġġib l-estinzjoni tal-obbligazzjoni billi l-partijiet jistgħu jzidu jew inaqqsu xi haġa mingħajr ma tiġi annullata l-obbligazzjoni, bir-riżultat li tkun giet biss modifikata. »

Il-Qorti wara li qieset il-provi u l-atti proċesswali, m’għandha l-ebda dubju kwalsiasi dwar il-validita` u effikaċja tal-ftehim datat 12 ta’ Gunju 2017 u li dan jirrappreżenta l-patt konvenzjonali li illum jorbot liż-żewġ partijiet kontraenti – wara kollox, il-fatt li dan gie ffirmat u aċċettat miż-żewġ partijiet volontarjament huwa affermat mill-partijiet nfushom fix-xhieda tagħhom quddiem il-Qorti kif ukoll mix-xhieda ta’ Yaman Khalaf. B’referenza għall-iskrittura tat-12 ta’ Gunju 2017, **Yaman Khalaf kien inekwivoku fix-xhieda tiegħu meta qal li kien il-konvenut innifsu li gie għandu d-dar b’dokument li kien gie redatt min-nutar tiegħu u wara li kkonferma li t-termini tar-ripagament kif imfasslin f’dak id-dokument kienu aċċettabbli għal huh, il-konvneut ffirmah quddiemu u hallas ukoll dakinhar stess is-somma ta’ sitt elef Euro f’kontanti lil Natasha Vella akkont tal-ammont dovut. Yaman Khalaf xehed hekk fir-rigward :-**

« Hu ... ha jghaddili flus Ayman Khalaf wara din id-data ». Ix-xhud qal ukoll li huwa cempel lil huh, l-attur, u qallu : « Taccetta din il-karta ? Qalli : ‘Bir-rispett tieghek naccettaha’. Ghidtlu ‘Mela jiena ha niffirmah.’ Iffirma Mazen Dadouch fuqha, iffirmajt jien umbaghad iffirma Ayman, hadnilu l-karta »¹⁰.

Ikkonferma wkoll li l-attur iffirma quddiemu wara li l-ftehim gie ffirmat mill-konvenut.

¹⁰ Fol. 30.

Magħdud dan kollu, b'mod partikolari l-fatt li l-konvenut xehed li huwa kien effettivamente iffirma l-iskrittura tat-12 ta' Gunju 2017 u l-fatt li huwa mkien ma allega fix-xhieda tiegħu illi kien ġie kostrett li jagħmel dan jew li l-kontenut tal-iskrittura ma tirrappreżentax il-volonta` tiegħu, il-Qorti qieghda teskludi wkoll b'mod assolut l-ipotesi li din l-iskrittura ġiet iffirmata mill-konvenut kontra l-volonta` tiegħu jew bi żball jew li hija afflitta minn vizzju ieħor tal-kunsens. Dan ifisser ukoll li s-sottomissjoni li saret fin-nota ta' osservazzjonijiet tal-konvenut dwar il-ħtiega ta' espert kalligrafu biex jiġi kkostatat jekk il-firma fuq l-iskrittura tat-12 ta' Gunju 2017 hija gratuwita u mhux f'lokha. *Multo magis* meta l-konvenut innifsu, rinfaċċjat b'din l-iskrittura bhala l-baži tal-azzjoni attriċi għall-ħlas tad-debitu bilanċjali u bix-xhieda ta' Yamen Khalaf li qal li l-konvenut ġab dan id-dokument mingħand in-Nutar tiegħu, baqa' ma ressaqx bhala xhud lill-istess Nutar li ismu jidher fuq id-dokument, biex jikkontradixxi dak li ge asserit fir-rigward minn hu l-attur.

Ikkunsidrat ;

Kwantu għas-sottomissjonijiet li għamel il-konvenut fin-nota tiegħu, fejn talab li jingħata żmien għall-ħlas, il-Qorti ma tistax ma tosservax illi r-raġuni mogħtija in sostenn ta' din it-talba ma ġietx sorretta minn ebda prova kwalsiasi u f'kull każ, tqis li mill-atti jirriżulta li sal-lum diġa` għaddew diversi snin minn mindu sar is-self u minn mindu l-fondi li kien jeħtieg il-konvenut, għaddew għandu permezz tat-trasferiment tal-garaxx lil Thomas Azzopardi in linea ta' pagament għax-xogħol li wettaq fuq inkarigu tal-konvenut. Anke jekk għal mument wieħed kellu jaċċetta li l-ftehim bejn il-partijiet kien li l-ammont misluf jiġi saldat sa l-aħħar tas-sena 2020, skont kif ġie preċedement miftiehem bejn il-partijiet qabel il-modifika li saret bl-iskrittura tat-12 ta' Gunju 2017, hu manifest li illum dan it-terminu wkoll skada irrimedjabbilment. Minkejja dan iżda, ma jirriżultax mill-atti illi l-konvenut ħallas il-bilanċ reklammat mill-attur fir-Rikors promotur.

Il-konvenut jikkontendi fin-nota ta' sottomissjonijiet minnu pprezentat illi għalkemm bl-iskadenza taż-żmien għall-ħlas tad-debitu, anke skont it-termini stipolati fl-

iskrittura tad-29 ta' April 2015, l-eżistenza tad-debitu ġiet ippruvata, isostni li fiż-żmien meta ġiet esperita l-azzjoni għall-ħlas, « *it-talba kienet intempestiva* ». Izda fir-rigward, il-Qorti ma tistax ma tosservax illi anke jekk għal mument, kellu jiġi konċess li l-kawża tressqet qabel waqtha, it-trapass taż-żmien issana din l-intempestivita' bit-thaddim tar-regoli tal-*jus superveniens*. In tema jinghad paċifikament illi :-

« ... *t-teorija tal-jus superveniens ġiet dejjem applikata mill-Qrati tagħna għall-kazijiet meta mingħajr ma tbiddel id-domanda sew għall-oġġett jew għall-kawża, għalkemm l-attur ma kellux dak id-dritt li jkun qed jitlob fil-mument taċ-ċitazzjoni iżda dak id-dritt minnu mitlub jiġi jseħħ fil-mori tal-ġudizzju, allura l-ġurisprudenza in bazi tad-duttrina wisq akkreditata, dejjem aċċettat li minflok issir kawża oħra, dak id-dritt li jkun mitlub fiċ-ċitazzjoni u li gie in eżistenza jew fl-eżerċizzju tiegħu waqt il-kawża, jista' jkun deċiż f'dik l-istess kawża. ("Falzon vs Camilleri" – Appell 8 ta' Frar 1943) »¹¹.*

F'kull każ, il-Qorti ma tistax ħlief timplimenta l-ftehim li jirrizulta li gie milħuq bejn il-partijiet fl-iskrittura tat-12 ta' Ġunju 2017 li kif stabbilit, jirrappreżenta l-iktar espressjoni reċenti tal-patt konvenzjonali li jorbot lill-partijiet. U għaladarba jirrizulta li hemm konvenzjoni, din għandha tigi osservata u enforzata għaliex hija l-espressjoni manifesta tal-volontà tal-partijiet: *pacta sunt servanda*. Kif inhuwa ritenut b'mod paċifiku fil-ġurisprudenza tal-qrati tagħna, il-principju fundamentali u kardinali fil-ligi tal-kuntratti:-

“*jibqa' dejjem dak li l-vinkolu kontrattwali għandu jiġi rispettati u li hi l-volontà tal-kontraenti kif espressa fil-konvenzjoni li kellha tipprevali u trid tigi osservata. Pacta sunt servanda.*”¹²

In vista ta' dawn il-kunsiderazzjonijiet kollha u l-provi mressqa mill-attur, il-Qorti mhux biss tqis illi l-eċċezzjonijiet tal-konvenut mhux f'lokhom u ma jregux, iżda hija

¹¹ Kif ċitat f'**Carmelo sive Charles Farrugia v. Michael Camenzuli** – Prim'Awla tal-Qorti Civili, 28.2.2011.

¹² Qorti tal-Appell - 5 ta' Ottubru, 1998 – **Gloria mart Jonathan Beacom et vs L-Arkitett u Inġinier Ċivili Anthony Spiteri Staines**

tal-fehma konvinta li t-talba tal-attur kif imsejsa fuq l-iskrittura tat-12 ta' Gunju 2017 giet ippruvata sodisfaċjentement u timmerita li tigi akkolta.

Ghal dawn il-motivi, taqta' u tiddeciedi li filwaqt illi tichad l-eċċezzjonijiet tal-konvenut, tilqa' t-talba tal-attur u tikkundanna lill-konvenut DADOUCH MAZEN ihallas lill-istess attur is-somma ta' disat elef u seba' mitt Euro (€9,700) ghar-raġuni mfissra fir-Rikors promotur, bl-imghax mid-data tal-ittra ġudizzjarja bin-numru 120/2019 cioe' mis-17 ta' Jannar 2019.

L-ispejjeż kif mitluba jithallsu mill-konvenut.

**DR. RACHEL MONTEBELLO
MAĠISTRAT.**